

Михайло СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ.
В ДНІ СВЯТКУВАННЯ 325-Ї РІЧНИЦІ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ
З РОСІЄЮ

Москва, і Київ, і село —
Радіє кожен дім і хата:
Річниця триста
дводцять п'ята...
Невже це так давно було?
Невже це сталося
так недавно?
Здається ж, вічний наш союз —
Як Волги плин,
Дніпрові плавні,
Як чаєчки дівочих блуз.
На раду сходилися в січні,
У січні — не раніш тому,
Що забарислися у січах,
Змагавши воріженьків тьму.
Спітай сьогодні старожила,
І він пригадувати почне, —
To пам'ять роду. Одергима
Братерства пам'ять
враз сяйне.
Радіє кожен дім і хата,
Береза, вишня і верба:
Річниця триста дводцять
п'ята...
Єдина — назавжди — судьба.

Урочисте засідання колективу університету, присвячене 325-річчю возз'єднання України з Росією, відбулося 25 січня у величному актовому залі. Відкрив його заступник секретаря парткому О. Г. Перехрест. З промовою виступив ректор університету професор В. В. Сердюк.

Український народ, — сказав він, — має свою героягичну багатовікову історію, тісно пов'язану з історією російського і інших народів нашої країни. Разом з російським і білоруським народами він вийшов з єдиного кореня давньоруської держави, спільно створюючи свою матеріальну культуру та духовні цінності. Єдність походження, єдність і спільність його історичного розвитку з історією розвитку російського народу виступає як найважливіша закономірність.

Саме в умовах радянського суспільства виявилися повною мірою прекрасні риси російського, українського, всіх народів нашої країни, формувалося нове ідейне і

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМИТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ 45-Й № 5 (1339). 2 ЛЮТОГО 1979 р. Виходить щоп'ятниці. Ціна 2 коп.

Навіки разом!

УРОЧИСТОСТІ З НАГОДИ
УКРАЇНИ З РОСІЄЮ.

духовне обличчя радянської людини — патріота й інтернаціоналіста, виявилася вся сила революційних, бойових і трудових традицій нашого народу.

Історичний ювілей однієї з вирішальних віл в історії і долях українського народу — це спільне свято всіх народів нашої соціалітичної Батьківщини, які пройшли славний шлях боротьби і перемог, шлях еднання, братерства і дружби, це демонстрація монолітної згуртованості радянського народу навколо рідної Комуністичної партії.

Одеський університет — важливий науково-дослідний центр півдня України. За роки Радянської влади він випустив більше 58 тисяч спеціалістів для народного господарства. Новий, 1979 рік університет зустрічає в складі дев'яти факультетів і де-

сяти наукових підрозділів, сімдесяти кафедр, чотирьох музеїв, двох бібліотек. У вузі навчається сьогодні 13 тисяч студентів, в тому числі 5.300 — на стаціонарі, працює 725 викладачів, з них 58 — професори, доктори наук.

Минулій рік, — продовжив ректор, — був знаменним для університету. Успішність зросла до 95 процентів, вуз виконав план розподілу молодих спеціалістів у школи області. Успішно впроваджується в університеті технічні засоби навчання, міцніє науково-виробниче об'єднання «Одеський університет — Одеський кабельний завод», інші зв'язки з народним господарством.

В ці дні особливо приємно відзначити, що з року в рік міцніють дружні зв'язки університету з братнimi універ-

ситетами країни — Вільнюським, Тбіліським, Кубанським та іншими, а також з університетами міст Сегеда (Угорщина) та Оулу (Фінляндія).

Попереду — нові, ще більші завдання в справі підготовки молодих спеціалістів, у виконанні почеших завдань, поставлених перед вищою школою XXV з'їздом КПРС.

Потім відбулось нагородження грамотами обласного комітету Компартії України і обласної Ради народних депутатів тих, хто особливо відзначився на збиренні врожаю 1978 року. Ці грамоти член обкому КП України ректор університету професор В. В. Сердюк вручив доцентові факультету романо-германської філології Я. Я. Нейдорфу, студенту біологічного факультету Олександрові Тютюну і студентові фізичного факультету Павлові Шевченку.

Після урочистого засідання відбувся концерт університетської художньої самодіяльності.

Кафедра—
партгрупа—
курс

Міцні зв'язки встановилися між кафедрою української літератури, й партгрупою і четвертим курсом українського відділення. Під час святкування 325-річчя возз'єднання України з Росією до нас пришли викладачі кафедри, аби спільно зі студентами повести розмову про велике свято в житті братніх народів.

Доцент Є. М. Прісовський, парторг кафедри, розповів про цікаві епізоди з життя видатних українських поетів Володимира Сосюри, Максима Рильського, Леоніда Первомайського, які яскраво свідчать про ширу дружбу, взаємовідбагачення українських і російських майстрів слова.

Багато цікавих і змістовних виступів прозвучало під час цієї зустрічі. Повідомлення, матеріали різні, та лейтмотив їх один — міцне, непорушне зднання двох братніх народів. Цікавими були виступи студенток Ніни Білошицької, Віри Шевченко, Віри Пащуті, Олії Мисливій, а також доцента Івана Єгоровича Саєнка, куратора першої групи IV курсу, який розвінчив марні спроби буржуазних націоналістів применити значення великого акту возз'єднання України з Росією.

Н. УСЕНКО,
студентка IV курсу.

Студентський
театр

Четвертий рік існує самодіяльний студентський театр на факультеті романо-германської філології. Він утворився, коли Андрій Мергіньов, нині вже студент-дипломник, об'єднав навколо себе групу першокурсників, запаливши їх своїм захопленням сценою.

Сьогодні нарахунку колективу десять музично-драматичних постанов, з яких найбільше сподобалися глядачам «Бременські музики», «Три мушкетери», «Золотий ключик», «Ріпка», «Сіндарід», та інші. Самодіяльні виконавці виступали перед студентами університету та інших вузів Одеси, в інтерклубі моряків, підшевій погранчастині, в колгоспах.

На факультеті всі звикли, що на виступах театру не буде вільних місць — на спектаклі приходять не лише студенти й викладачі, а й гости. Так було й на останній прем'єрі, коли ставився сатиричний спектакль «Лекція із циклу».

Зовсім недавно бажання подивитися вистави колективу виявили актори професійні. Названу сатиричну виставу було показано в Будинку актора. Після неї до студентів за куліс зайшов Народний артист СРСР Михайло Водяний. Він що зробив? Подякував йому за чудовий вечір і похвалив за цікаву роботу. Акторму музичної комедії Валерій Барда-Скляренко висловив надію що не раз побачити вистави студента-того театру і побажав студентам успішно скласти сесію.

П. ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ,
студент факультету РГФ.

СЕСІЯ: ГОДИНА ПІК

За кілька хвилин у заліковці студента III курсу юрфаку Петра Дерлі старший викладач Т. М. Пахомова виведе оцінку
«відмінно».

Бесіда нашого кореспондента С. Ордовського зі студенткою IV курсу, секретарем комсомольського бюро фізичного факультету, Ленінським стипендіатом Наталлю Мороз.

Наталко, чи є якісь особливі секрети твоїх «п'ятірок»?

Особливих немає. Якщо студент добре веде конспект, читає підручники, обов'язково не пропускає лекції, сумілінно вчиться, то він має можливості стати відмінником.

А яку роль у твоїх «п'ятірках» зіграла найперша сесія?

Вона була дякою мірою визначальною, бо показала усі мої недоробки, а вони були, хоча я й склала всі іспити на відмінно. Ми трохи замало розв'язували задачі, які дуже допомагають в оволодінні теоретичним матеріалом. Взагалі, початок був хорошим, але, по-моєму, важливіше добре закінчити університет.

«П'ятірки» без секретів

— Деякі студенти, які не є відмінниками, говорять, що тим, хто став відмінником на першому курсі, потім уже механічно ставлять «п'ятірки». Яка твоя думка з цього приводу?

По-моєму, це — вигадка. У нас на фізичному факультеті такої думки не виникає ні в кого, бо викладачі змінюються майже кожного семестру. Хоча, все-таки, мабуть, існує якийсь психологічний момент. Що я маю на увазі? Те, що коли перед викладачем відмінник (а екзаменатор майже завжди цікавиться попередніми оцінками в заліковій книжці студента), то у нього вже певна думка з'являється про нього. Але разом з тим громадська робота відповідає вона твоєму навчанню?

— Якщо мати на увазі час, то, можливо, я заважає, бо я задля неї витрачу багато часу, коли б, скажімо, могла повчитися. Але разом з тим громадська робота відповідає мене цінувати час. Відома істинна, що чим у людини менше часу, тим більше вона ним дорожить. В комсомольській роботі я ставлю певні вимоги до студентів і це передбачає зворотним бік: я повинна показувати їм приклад і в навчанні. Ось який взаємозв'язок. Крім того, лише комсомольська робота дає можливості молодій людині розвинути свої організаторські здібності.

— І все ж в тебе є час, вільний від занять і громадської роботи. Як ти його використовуєш?

— От тут-то якраз і немає певних закономірностей. Хочеться використати його як найцікавіше. Йду в кіно, читаю художню книжку. Дуже люблю готувати тістечка. Це, мабуть, тому, що я сама солодкоїжка...

— Наталко, назви своїх улюблених викладачів, з яких ти береш приклад.

— Історик Яків Миронович Штернштейн (дуже хороща людина), викладач педагогіки Олександра Миколаївна Якубовська і всі викладачі фізичного факультету.

— Чи була у тебе мета з самого початку навчання у вузі стати відмінницею?

— Ніколи такої мети не було. Просто хотілося добре знати предмет, а оцінки з'являлися якось самі собою...

ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ УСПІХ

НА ЗАПИТАННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА ВІДПОВІДАЄ ЗАСЛУПНИК ДЕКАНА ПО РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ СТАРШИЙ ВІКЛАДАЧ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ ФЕДЧУК.

— Олександре Петровичу, зараз в університеті — гаряча пора сесії. Разом з радянськими студентами заліки і екзамени складають і студенти, які приїхали до нас вчитися з інших країн. Для того, щоб для наших друзів сесія була успішною, очевидно, деканат по роботі зі студентами-іноземцями, кафедра російської мови, деканати факультетів провели певну роботу по підготовці до неї. Розкажіть, будь ласка, про цю роботу.

Багато студентів із зарубіжних країн приїздять до нас на навчання з досить слабким загальноосвітнім рівнем підготовки. Ясна річ, що викликає серйозні труднощі під час опрацювання і вивчення лекційних курсів, семінарських та практичних занять. З цим явившем ми зустрічамося практично щороку з новим набором студентів. Тому всі навчальні підрозділи університету, відповідальні за роботу з іноземними студентами, приділяють цьому питанню багато уваги.

Велику допомогу в активізації самостійної роботи студентів протягом семестру подають атестації. Деканат по роботі з іноземними студентами уважно слідкує за ходом атестацій і своєчасно вживає заходів з метою ліквідації залишковостей. З цією метою зі студентами-іноземцями проводиться бесіди в деканаті, співробітники деканату відвідують студентів в гуртожитку, щоб постійно знати стан їх житлово- побутових умов, які істотно впливають на підготовку студентів до екзаменів, а також контролювати дотримання студентами-іноземцями правил проживання в гуртожитку.

Питання підготовки до екзаменаційної сесії заслуховувались на нараді заступників деканів по роботі з іноземними

студентами і кураторів земляцтв, а також на засіданні інтерради. В результаті було рекомендовано роздільне читання ряду лекцій для іноземців і радянських студентів на молодших курсах, тобто коли іноземний студент не володіє ще російською мовою в достатньому обсязі.

Велика допомога студентам зарубіжних країн була подана з боку викладачів російської мови, які постійно відвідують студентів в інтернаціональних гуртожитках і проводять консультації з російської мови, в особливості зі спеціальної і науково-технічної термінології.

Деканати основних факультетів університету також активно вклічуються в підготовку студентів до сесії. Складені графіки додаткових занятів і консультацій для відстаючих студентів. Значну роботу проводить консультаційний пункт механіко-математичного факультету в гуртожитку № 6.

— Чи є у вас претензії до деканатів в цьому плані? Які факультети краще за всіх організували підготовку студентів-іноземців до сесії?

— Деканати в цілому добре підготували студентів до складання екзаменів зимової сесії, всі проведені організаційні заходи були своєчасними і дієвими. В числі кращих факультетів хочеться назвати богословський, хімічний, фізичний, факультет РГФ і механіко-математичний. На цих факультетах вчиться більшість іноземців і роботі з ними приділяється велика увага і турбота з боку деканатів і партійних бюро.

— Яка роль під час підготовки до сесії і під час самої сесії відводиться кураторам земляцтв! Що головне в цій роботі? Як ця робота відображається на якості успішності студентів-іноземців?

— Кураторам земляцтв відводиться особлива роль в підготовці студентів-іноземців до складання екзаменів. Тут вони виступають як організатори національних колективів, покликаних згуртувати студентів і націлити їх на вирішення питань підвищення трудової дисципліни і успішності. Питання успішності завжди знаходяться в центрі уваги кураторів.

Головна особливість кураторів

СЕСІЯ

рів земляцтв полягає в максимальному наближенні їх до студентів-іноземців. Досвідчений куратор (а таких у нас більшість) завжди впливає на колектив з тим, щоб уже саме земляцтво вживало відповідних заходів до відстаючих студентів. Куратор цікавиться усіма питаннями життя студентів, оскільки лише комплексний підхід до вирішення всіх проблем може забезпечити успіх.

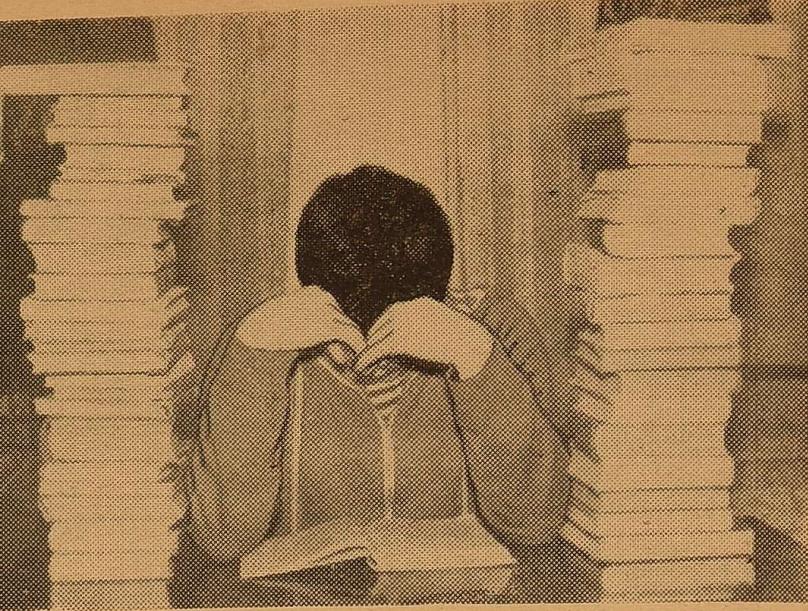
Аналіз успішності студентів-іноземців, що регулярно проводиться в деканаті, показує, що якість успішності в розрахунку на земляцтво з окремо взятої країни на 5—10 процентів вища в тих земляцтвах, де куратори сумлінно і з душою виконують покладені на них обов'язки.

— Звичайно, про кінцеві результати сесії студентів-іноземців говорити ще рано. Але вам, Олександре Петровичу, маємо, відомо, хто з наших друзів-студентів складе сесію краще за всіх!

— Вірно. Вже зараз можна відзначити кращих студентів, які протягом семестру сумлінно ставились до своїх обов'язків і відмінно склали атестацію. Це передусім студенти фізичного факультету Марія Шевецова, Ігор Кудзей (ЧССР), Роберто Кабесас (Куба), Гаргуруї Хашмі (Туніс), біологічного факультету Катаріна Кашибова (ЧССР), Алтан Готовин (МНР), Діяло Ібраїмі Кандія (Гвінея), механіко-математичного факультету Пер Клавер Ніллікілікеша (Руанда), Педро Кінтеро (Куба), хімічного факультету Анна Марія Пена (Куба), факультету РГФ Галсан Батсух (МНР)...

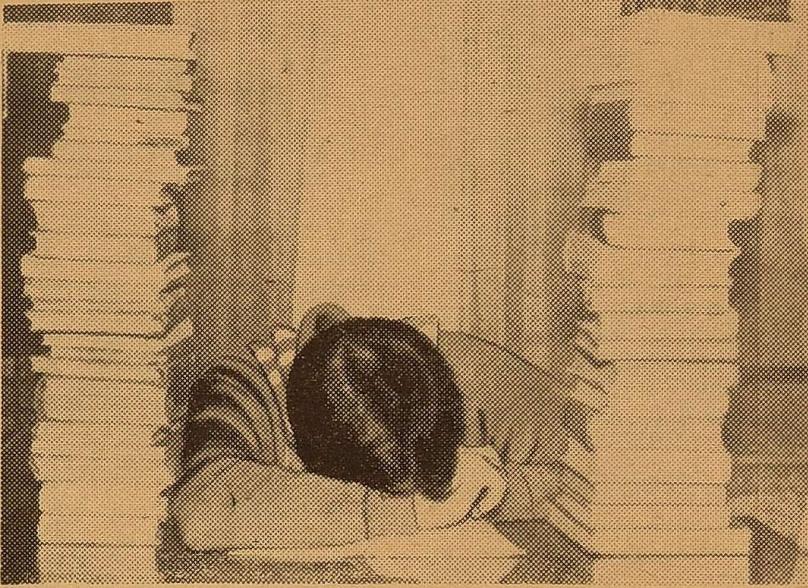
В кінці інтерв'ю Олександр Петрович Федчук побажав усім студентам-іноземцям успіху в сесії. Редакція приєднується до цього побажання.

Інтерв'ю провів В. ГОМІН.

Завтра іспит...

Фото М. ЗАДОРОЖНОГО.

Кур'єр сесії

Другокурсники юридично-факультету склали іспити з історії політчення та з права соціального забезпечення. Відмінні оцінки — у залікових книжках Сергія Братченка, Костянтина Василяки, Володимира Долгих, Олени Закаблукової, Вячеслава Горшкова, Аллі Котляр, Валентина Кухаренка, Аллі Лисенко та інших. Сьогодні другокурсники юрфаку складають третій іспит зимової екзаменаційної сесії.

Вчора повернулися до рідних домівок заочники історичного факультету. Сесія цього року показала, що підготувалися вони до неї добрі. Приємно буде ви-

ходити на роботу після сесійного відрядження, згадуючи добре та відмінні оцінки в «заліковках». Та й баగаж знань заочника помітно повниться після кожної зимової сесії.

Дев'ятнадцять студентів четвертого курсу геологічного відділення геофаку поки-що складають іспити лише на «відмінно». Так, з економічної географії соціалістичних країн та з політекономії «п'ятірки» отримали Вагіз Ахметшин, Анатолій Панченко, Віктор Сергеєв, Наталка Василега, Володимир Власенко, Ізабела Гойхман, Олена Малишева, Тетяна Озерна, Олена Цвигун та інші. Наступний іспит у географів — педагогіка.

НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ В ДІЇ

ДВІСТІ ПИШЕМО, П'ЯТНАДЦЯТЬ НЕ ДОЛИВАЄМО...

Розповідь про результати перевірки двох студентських їдалень університету

РАДЯНСЬКОЇ ТОРГІВЛІ І ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ СТУДЕНТІВ В ЇДАЛЬНІ № 9.

«При зважуванні блюд, взятих при контрольній закупці, виявилось таке:

Сметана з однієї таці важила 190 г. замість 200 г., вказаних у меню. Сметана в стакані з іншої таці важила 205 г. Взяті для контрольного зважування порції сметані з видачі дали такі результати: 200 г і 210 г.

При зважуванні м'яса, яке містилося в 2-х порціях борщу, виявилось, що в кожній порції його було по 30 г. [в меню відмінно 25 г.]

При зважуванні м'яса, що міститься в рагу, виявилось, що в одній порції його було 90 г., а в іншій — 95 г. Оскільки блюдо під назвою «рагу з свинини з гарніром» в меню не значилося, і, звичайно, норм виходу не вказано, довелося встановлювати норму виходу за калькуляційною картою: 50 г. м'яса і 17 г. кістки, тобто 67 г. в готовому вигляді.

При зважуванні порції сиру зі сметаною і цукром виявилось, що загальна вага блюда складає 140 г. [згідно меню, відмінно 125 г.]. Блюдо складати 130 г. Було

проведено додаткове зважування цього блюда. Порції брали з видачі. При зважуванні двох порцій їх вага була 115 г. і 135 г.

Ви, мабуть, помітили, шановні читачі, що в переважній більшості наведених прикладів контрольного зважування виявилось, що того чи іншого продукту... більше, ніж належить бути. Так це ж добре! — скажете ви. Ні — скажемо ми. Адже нам усім відомо як прописна істинна, що матерія нікуди безслідно не зникає і з неба не падає. І коли в одній порції борщу буде 30 грамів м'яса — понад норму, то в іншій, звичайно, буде менше норми, і коли одному студентові перепаде сметана 210 грамів замість 200 за нормою, то інший уже ласуватиме порцією, в котрій буде 190 грамів...

Висновок напрошується такий: там, де треба все ретельно зважувати, працівники їдалені № 9 діють «на глазок». А «глазок», як бачимо, підводить. Підводить він не лише тих, хто працює в харчоблоці, а й касира: кожен з нас за взяті для контролю блюда заплатив на 4 копійки... менше, ніж належало

ло за меню. Чай з лимоном, варітістю в 6 копійок, «пройшов» за 2 копійки...

Є таке слово — безгосподарськість. Оце, очевидно, воно й є.

Ще одна цитата зі складено-го нами акта: «На момент перевірки (14 год. 45 хв.) в розділі меню «Обід з 12.00 до 16.00» було вказано 1 перше блюдо, 5 других, 3 третіх. На видачі ж були в наявності 1 перше, 1 друге, 1 третє блюдо».

Негусто.

Того ж дня з тією ж метою ми завітали до їдалені № 40, яка розташована на 1 поверхі гуртожитку № 4. На роботу цієї їдалені особливо багато нарікань студентів (див. хоча б новорічний номер стіннівки факультету романо-германської філології «Лингвист»).

З АКТА ПЕРЕВІРКИ ПРАВИЛ РАДЯНСЬКОЇ ТОРГІВЛІ І ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ СТУДЕНТІВ В ЇДАЛЬНІ № 40.

«При зважуванні м'яса в двох порціях борщу встановлено, що в одній порції його вага складає 25 г. як і вказано в меню; в іншій порції — 10 г. замість 25 г., вказаних в меню.

При зважуванні 2-х порцій сметани виявилось, що в одній

порції її вага складає 185 г., а в іншій — 190 г., тоді як згідно меню в кожній порції має бути 200 г. сметани.

При зважуванні битка і порції риби виявилось, що вага битка складає 100 г. [згідно меню має вагити 75 г.], а вага риби — 75 г [відповідність цього показника дійсності встановити не вдалося, оскільки в меню це блюдо не вказане].

Мабуть, коментувати витяг з акта нема потреби. Хотілося б лише дізнатися, чому на дверях їдалені в розпорядку її роботи вказано, що обід тут з 12.00 до 17.00, а в меню обід обмежений часом з 12.00 до 16.00?

Отже, перевірка здійснена. Акти складені. Їх разом з нами підписали зав. виробництвом їдалені № 9 М. М. Мукомол і зав. виробництвом їдалені № 40 Д. В. Курманенко. Документи ці ми передали у Приморський районний комітет народного контролю.

А відповіді по суті, конкретні, ми будемо чекати від керівництва новоствореного тресту студентських їдалень.

С. КОМАР,

В. БЕХТЕР,

наші кореспонденти.

• ЗЕМНИЙ УКЛІН!

ШЛЯХ ДО ВЕРШИН НАУКИ

ПРОФЕСОРОВІ Г. А. ВЯЗОВСЬКОМУ—60 РОКІВ

Декілька років тому, коли учовим приміщенням філологічного факультету був ще старенький цегляний будинок у провулку Маяковського з розкішними каштанами у дворі, у вестибюлі вперше оформили стенд «Вони захищали Батьківщину». Особливу увагу привертала одна з фотографій, на якій біля дорожного стовпа з табличкою «До Берліна ...км» зображене було радянського офіцера.

Цей знімок пригадався мені тепер у звязку з ювілеєм датою в житті завідувача кафедрою теорії та методики викладання літератури, доктора філологічних наук, професора Григорія Андrijовича Вязовського, який відзначає 60-річчя від дня народження і 40-річчя трудової діяльності. То його на одній з далеких фронтових доріг, що їх пройшли солдати та офіцери I Українського фронту, визволяючи Львів, ведучи бої на Сандомірському плацдармі, дали на Одері, аж до Берліна, сфотографував якісний фронтовий фотограф. То він, студент-філолог набору 1938 року, відірваний від занять фашистським нащестям, відстоював право на життя, на свободу, на вищу освіту зі зброєю в руках.

Після Великої Вітчизняної війни Г. А. Вязовський повернувся до Одеського університету і відновив навчання на IV курсі. Після закін-

чення філологічного факультету навчався в аспірантурі при кафедрі української літератури.

Ще будучи студентом 5-го курсу, а потім аспірантом, працював завідувачем літературною частиною українського державного драматичного театру ім. Жовтневої революції. Саме тоді в театрі працювали головний режисер Заслужений артист УРСР Борис Тягно, потім — Народний артист СРСР Василь Василько, Народна артистка СРСР Лідія Мацієвська, у розквіті творчих сил був артист І. Твердохліб та інші відомі актори. Творче спілкування з цим талановитим акторським колективом було гарною мистецтвознавчою школою для молодого літературознавця.

З кінця 40-х років Г. А. Вязовський почав виступати у пресі як театральний, потім — як літературний критик. У 50-х роках був головним редактором альманаха «Літературна Одеса», коли у ньому друкували свої твори, стверджуючись у літературі, письменники-фронтовики І. Гайдасенко, І. Рядченко, Ю. Усиченко, Ю. Трусов, В. Лясковський, С. Поляков та інші.

У 1954 році Г. А. Вязовський захистив кандидатську дисертацію, з 1957 року завідує кафедрою української літератури, з 1967 — ка-

федрою теорії та методики викладання літератури. У 60-х роках був проректором університету по учбовій роботі.

У 1967 році захистив докторську дисертацію. Основні наукові інтереси вченого зосереджені на специфіці творчої праці письменника, методології літературознавства, літературної критики зокрема.

Професор Г. А. Вязовський читає курси теорії літератури, естетики, а також спецкурси «Специфіка творчої праці письменника», «Теорія родів і жанрів художньої літератури», «Методологія літературознавчих досліджень» та інші. До речі, з'явився в кінці минулого року, що лише на філологічному факультеті Одеського університету читаються спеціальні теоретичні курси про специфіку і особливості творчої праці письменника. Професор Г. А. Вязовський є співавтором і науковим співредактором підручника «Теорія літератури» (1975), а також двох видань програми з теорії літератури для університетів УРСР.

Серед його наукових праць — п'ять окремих книг, понад 90 статей у різних збірниках та журналах, в тому числі статті з методології літературної критики в журналі «Комуніст України», більше 200 статей опубліковано в газетах.

Керована професором Г. А. Вязовським кафедра виступила ініціатором і організатором двох республіканських наукових конференцій з питань теорії родів і жанрів літератури.

Свою науково-педагогічну діяльність професор Г. А. Вязовський поєднує з активною громадською діяльністю. Більше 10 років він керує методологічним семінаром літературознавців, неодноразово обирається членом партбюро факультету. Як член товариства «Знання» Г. А. Вязовський є активним лектором з питань теорії літератури та естетики.

Професор Г. А. Вязовський приділяє увагу роботі з науковою молоддю, успішно керує аспірантами, бере участь в роботі двох спеціалізованих рад по захисту дисертацій з літературознавства: кандидатських — на філологічному факультеті Одеського університету і докторських — в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

Свій ювілей Г. А. Вязовський зустрічає у розквіті творчих сил. Побажаємо ж йому доброго здоров'я, щастя і нових успіхів на ниві науки і освіти!

П. ДАНИЛКО,
доцент кафедри теорії
і методики викладання
літератури.

◆ НА ВАШУ ПОЛИЦЮ:

В братнім союзі

Торжество ленінської національної політики, різні аспекти дружби і співробітництва, монолітна єдність народів, які вступили в союз десятиріччя Країни Рад — центральна тема книги В. В. Шербицького «Избранные речи и статьи» (М., Політизdat, 1978).

Важливі етапи і події історії боротьби трудящих України за Радянську владу зафіксовані пам'яттю її безпосередніх учасників і викардені ними в книзі спогадів «Нас вдохновила революція» (К., Політизdat України, 1978) та монографії Г. В. Стрельського «Мемуари как источник изучения истории Великого Октября на Украине» (К., Вища школа, 1978).

В книзі І. Ф. Курас «Торжество пролетарського интернационализма и крах мелкобуржуазных партий на Украине» (К., Наукова думка, 1978) висвітлені питання соціально-економічної і політичної обумовленості перемоги Великого Жовтня на Україні.

В книзі «Восстановление и развитие социалистической индустрии Української СРСР» (К., Наукова думка, 1978) з допомогою документів і статистичних даних розглядається широке коло питань, пов'язаних з відродженням республіки після Великої Вітчизняної війни.

В роки війни на полях битви за щастя і свободу своєї Батьківщини боролися всі радянські народи. Про їх братерство і дружбу, про непереможну силу народу, про юніх підпільників розповідає книга В. І. Клосова «Всенародная борьба в тылу немецко-фашистских оккупантов на Украине в 1941—1944 годах» (К., Наукова думка, 1978). Це історіографічний нарис, який аналізує літературу про зміст, форми і характер цієї боротьби.

В ході будівництва нового комуністичного суспільства прискорюється процес дальшої інтернаціоналізації всіх сфер духовного життя радянського народу на основі розквіту і зближення національних за формою, соціалістичних за змістом, інтернаціоналістських за своїм духом культур народів, які населяють нашу країну. Цій темі присвячено збірник «Межнациональные связи и взаимодействия культур народов СССР» (Таллін, 1978).

А книги А. А. Кондрацького «Общественно-политическая активность рабочего класса Украины в условиях развитого социализма» (К., 1978), Я. А. Тихомирова «Советская Украина» (К., 1978) та інші розповідають про сьогоднішній день і досягнення республіки.

А. ГАЛЕНКОВА.

Щаслива мить відмінної оцінки...

Фотоетюд В. МОРОЗА.

Радянський етикет

КУЛЬТУРА ПОВЕДІНКИ.
(Продовження)
Початок у № 2).

Чоловік, зайшовши в приміщення, одразу ж знімає кашкет. Жінка, привітавшись з чоловіком, не знімає з руки рукавичку. Юнак не несе дамську валізку своєї подруги. Все це — елементи етикету, що став у наш час досить розповсюдженним поняттям, що диктує багато норм і правил культури поведінки.

«Етикет» — слово французьке, означає буквально «ярлик, етикетка». «Словник з етики» дає таке визначення етикету: «Сукупність правил поведінки, що стосуються зовнішнього прояву ставлення до людей (обходження з оточуючими, форми звертання і привітань, поведінка в громадських місцях, манери і одяг)». Наприклад, ніж тримають в правій руці, ви-

делку в лівій; рукавички носять на руках або в кишені чи сумочці, але не в руках.

Однак в наш час строгость і регламентованість етикету піддається впливові демократизації, в результаті чого спостерігається тенденція розширити межі етикету, спростити його.

Радянський етикет за своїми формами прояву мало чим відрізняється від загальноєвропейського і нерідко є просто загальнолюдським. Наприклад, сучасний чоловічий піджак застібається на один верхній гудзик; місце справа вважається почесним: дами не роблять компліментів чоловікам. Ці та багато інших правил етикету стали інтернаціональними.

Але радянський етикет відрізняється від буржуазного за своїм змістом. Етикет, виражаючи зміст відповідних моральних переконань, класовий характер. Буржуазний етикет є умов-

ним ритуалом чисто зовнішнього прояву. В ньому багато складностей і формальностей, він повен лицемірства, відчужденості, що ховаються під маскою ввічливості. Наприклад, недавно до американського етикету внесено доповнення, що забороняє конгресменам США тримати руки в кишенях, коли вони знаходяться в стінах конгресу.

Яка це гра в джентльменство? В своїх кишенях руки тримати не можна, а в кишенях виборців скільки завгодно. Про це свідчить зокрема, недавнє повідомлення американської преси про те, що сенатор-демократ Г. Толмедж та його помічник Д. Мінчу отримали шахрайським шляхом з каси сенату 13 тисяч доларів.

Радянський етикет носить характер благодійного, ввічливого ставлення людини до людини, без розрізнення суспільного положення, національності, кольору шкіри і

т. д. Він пронизаний духом гуманізму і колективізму, він носить характер демократизму, доступності, простоти і співпадає з загальними вимогами ввічливості. Хоча погано, коли спрошення заходить так далеко, що від етикету нічого не залишається.

Все ж для того, щоб бути культурним, обмаль лише одних знань норм і правил поведінки. Вони повинні стати власним переконанням. Але і це не все. Щоб бути справді культурним, треба норми і вимоги етикету перетворити в повсякденні звички, які б спрацьовували автоматично. І тут на перший етап виступає процес самовиховання, самоконтролю. Якщо студент виправдовує своє незнання норм і правил етикету тим, що його погано виховали в сім'ї, то це не робить йому честі. Юнакові в 18—20 роках не лічить ховатися за спину батьків. В цьому віці треба питати уже з самого себе.

Виконання правил соціалістичного співжиття, вимог культури поведінки, що ста-

ло звичкою, зберігає нам хороший настрій, полегшує процес спілкування, допомагає формуванню і підтриманню здорового морального мікроклімату в навчальних і трудових колективах і цим вносить свій істотний внесок в удосконалення нашого радянського способу життя, в комуністичне виховання молоді.

Поведінка радянської людини, що випливає з марксистсько-ленинської етики і комуністичної моралі, принципів соціалістично-співжиття, — об'єктивний показник її морально-етичного обличчя, за яким судять про те, наскільки глибоко особистість засвоїла культурні надбання людства.

К. ПІСІН.

Михайло СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ

ЗВЕРТАННЯ

Михайлові Стрельбицькому ще нема тридцяти. 1971 року він скінчив філологічний факультет нашого університету. Служив у лавах Радянської Армії. Потім навчався в аспірантурі при кафедрі радянської літератури і літературі народів СРСР, по закінченні якої захистив кандидатську дисертацію. Нині працює старшим викладачем тієї ж кафедри.

Літературна громадськість республіки і країни знає його як критика. До збірки віршів молодого поета М. Стрельбицького, яка вийшла у 1975 році, влітку приєднається нова книжка — «Звертання».

Дніами М. Стрельбицького прийнято до Спілки письменників. У зв'язку з цією подією ми і друкуємо добірку його віршів.

ЗІ ЗБІРКИ «ЗВЕРТАННЯ»

Не простіть мені, собі, і нікому
Лицедійства таємних ознак.
Зупиніть, коли замість найменшої коми
Виводжу солідний окличний знак.

Так судіть: за добу до атаки
На дорозі нічній фронтовій
Переплутав умисне знаки,
Підмінивши поразкою
бій.

**ГРУНТОЗНАВЧА ЛАБОРАТОРІЯ УНІВЕРСИТЕТУ
В СЕЛІ ДЕСАНТНОМУ**

Степанові Позняку

Лічать стебла
і зважують зерна.
Повен день розрахунками, наче колос зерном.
Архімеда уточнюють: світ переверне
соломина пшенична, якщо агроном
всеозбройтесь даними, впертістю, методом,
доектара до кожного стежку знайде..
Ось і ніч,
і розмови про завтрашній день —
золотий-золотий за всіма прикметами.

У каналах вода зорями спить,
на врохажастих чеках
між пшениць дозріває чекання на дивному
корені...
І снується, снується — ну майже невидима — ніть
поміж серцем і зерном, і зорями.

МАЛЮНОК

Висить весела спека,
Ta є у неї гандж;
Від сонячного спектру
Зостався лиш оранж.

Втікали фіолети
Полями у поля.

ГОРШКИ

Горшкам давно даровано відставку,
Їх не приемле газова плита.
Облізлі, поховалися під лавку,
Притаковились, знати пора не та,
Не та. Ади, гудуть космічні гулі.
Телекран, естради повені діврі.
Скрізь прогресивно блискотя каструлі —
Горшкам назло, горшкам наперекір.

Напівзабуті, череп'яно-коволі
Продовжують своєї служби строк:
Настурція в однім, у другому квасоля,
У третьому десяток маківок.

Гостини. Дзенькіт, перебліск навколо.
Весільне «Гірко!». Ім не до весіль.
Горшкам відставка. Жде ж їх археолог
На березі да-алекому звідсіль.

* * *

Трішки неправди, і мрія блакитна

сіріє,

Краплю нещирості — важко відніти себе.
Мабуть, повторююсь, але мовчачи не вмію:
Атом, неправди — і годі відніти себе.

Будеш тоді майструвати в ательє фотографію,
Усмішку вдачу вимучувати в об'єктив.
Станеш тоді наперед виставляти біографію,
Станеш обов'язки хвацько писати в активі.

Горе тоді. Час домагання розвіє.
Нащо життя таке, повне сует, а пусте;
І за життя сліди твої смігом завіс,
Цвітом вишневим казання твої замете.

Двадцятий віче,
свій любовний досвід
Розписуєш, фільтруєш — «від і до».
Какож ж тобі: Іван Тургенев досі
Обожнює Поліну Віардо.

У передмістях сивого Парижа,
Де з труб дими, як чорні пропори,
В Орловщині, де зеленава тиша,
Te почуття росинкою горить.
I, може, відступають катаклізи
Іще й тому, що — денно і вночі —
Над пошлістю сто літ справляють тризну
Його в усьому світі читачі.

Річ не у тому, геній чи не геній, —
Він у дворянське не ховавсь гніздо.

Летить планета, де Іван Тургенев

Обожнює Поліну Віардо.

ПАМ'ЯТІ МОВОЗНАВЦЯ ДОЦЕНТА М. В. ПАВЛЮКА

«А як ранок настав,
Учили раду...» —
Досі впам'ятку, бачте, слова й титли.
Миколо Володимировичу, невже цьому
правда? —

Ви ж так багато не встигли,
не встигли.

Антикварне подвір'я
Запливє дощем, як слізою.
Кособочаться двері,
Рук чекають рукописи.
Науціть, як повірити,
Що літа Ваші — всі за горою,
Bo зостали, мов сироти,
Студенти, книгарні й літописи.

Втім, хіба ми не знали,
Не чули, щоденно не бачили? —
Він себе не щадив,
Роздаровував навісібіч.
Будь-кому, окрім себе,
Лінкуватість умів пробачити,
Хвалиуватість прощав
Тим, хто трудиться «для сторіч».

Що то значить: не встиг?
Хай встигають меткі

поспішальники,
Без Мети, а меткі,
Обростають званнями й т. д.
Із трибун саморобних
Несхідно метають загальники,
Порожнє душі
Несучи, як тягар, між людей.

Він коли усміхався,
Нам легше творилося, думалось,
Відчайдушно і весело
Мандрувалось проблем угліб.
Він таким залишається —
У студентських очах задумливих,
Ув альбомах учительських, —
Сідоглавий сіяч-смолоскип.

Настанок

Дивацтва

● Про дивацтва Оноре Бальзака говорили ще за життя письменника. Починаючи працювати над новим твором, Бальзак зачинявся у кімнаті на один—два місяці і щільно затуляв віконниці, щоб крізь них не пробивалося світло. Писав він при свіках, у халаті. Бальзак працював по 18 годин щодня, і в цей час для нього не існувало ні дня, ні ночі.

● Американський письменник Едгар По міг сидіти годинами за письмовим столом і мовчкі дивитися на чистий аркуш паперу, що лежав перед ним.

● Вольтер писав кілька творів разом. Усі вони були розкладені на плюстри або на столі. Сідаючи до робочого столу, Вольтер ніколи не здав, що він писатиме — трагедію, роман чи поему. Залежно від настрою брав рукопис і працював над ним.

● Один з видатних австрійських композиторів Франц Шуберт, який прожив лише 31 рік, залишив величезну музичну спадщину. Він написав 20 опер, майже 600 пісень. Але улюблениі свої

твори, перш ніж обнародувати, він мусив сам програти на ...гребінці.

● Олександр Дюма (батько) писав тільки на спеціальних квадратних аркушах. Якщо такого паперу не було під рукою, письменник прініяв роботу.

● Поет Я. Полонський був напрочуд неуважний, особливо, коли читав свої вірші. Розповідають, що він одного разу засидівся в гостях у Майкова. Господар, який акуратно лягав спати об 11 годині, з жахом поглядав на годинник, який уже показував північ. Але гість і не думав іти. Він так захопився читанням своїх віршів, що забув про все від світі. Нарешті Майков не витримав:

— Ви чуєте, яка на дворі хуртовина? До того ж від моєї квартири до вашої дачечнько!

Полонський на мить відівався від паперу:

— Так. Я щасливий, що в таку погоду сиджу вдома. А от вам...

Завваживши посмішку господаря, він скаменувся, устав, почав поквапно збиратися.

— Отже, це ви вдома, а не я?

Е. СЕРЕБРОВ.

КУТОЧОК ЗДОРОВ'Я.

Пародонтоз і його профілактика

дукти забруднені, мають гострі краї, а запалена десна чутлива до різноманітних уражень. Рекомендується мати в домашній аптечці такі трави, як ромашка, шалфей, звіробій, лист евкаліпта. Їх застосовують для полоскання та ванночок ротової порожнини як протизапалювальні засоби. Коли десна кровоточить, слід користуватися зубними пастами «Екстра», «Лесная», при надмірному відкладанні зубних каменів пастами «Бальзам» і «Жемчуг». При збільшенні чутливості зубів до температурних і хімічних подразників не рекомендується користуватися зубною пастою «Поморин». Перед сном бажано вживати сирі овочі чи фрукти, такі як яблука, моркву, редис тощо.

І. ГЛУЩЕНКО,
лікар.

В наше время Обломовых нет, потому что трудно найти домработницу.

В середине века дороги были такими узкими, что на них еле-еле разъезжались два автомо-били.

Петя Трофимов — бешеный студент.

ви яким навіть говорити не має про що?! Може, час ви-кresлить з Юриної пам'яті Олю, але якщо цього не ста-неться, значить сім'ї не буде і до кінця життя, так?

Перед тим, як прийняти рішення і виконати його, пе-ревір свої сили і свою волю, Юріє. Не ображайся на мене, але ти слабохарактерний...

В. Т., студентка.

На цьому газета закінчує публікацію листів-відгуків на статтю «Тупик». Ми дякуємо всім, хто надіслав їх і взяв участь у обговоренні піднятій проблеми. Редакція передає надруковані і ненадруковані матеріали одному з викладачів кафедри філософії, який займається вивченням морально-етичних проблем, для їх докладного аналізу. В найближчому майбутньому ми надамо йому слово для виступу на сторінках газети.

В. о. редактора В. БЕХТЕР.

НА ТЕМИ МОРАЛІ.

ОСВІТА — НЕ ПРИЧИНА!

Складне і суперечливе питання. Чому воно постало? Тому, що Юрій хоче розвеситись, але йому з його вищою освітою це зробити чи не зручно, чи він боїться розмов, дорікань з боку батьків, друзів, односельчан. Юрій говорить про поняття «обов'язок», «мораль». Які вони в його розумінні? Мені здається, що дуже туманні. Він одружився в 20 років. А чи відчув він, що таке сім'я, що таке дитина? Він каже, що трирічний син почав любити його. А чи любить він сина? І що зробив для його виховання? Адже він — майбутній педагог,

Ще раз про «Тупик»

збирається вчити дітей. Чому б Юрієві не допомогти своїй дружині піднятися до його рівня розвитку? Невже все так безвоворотно? Даремно ти, Юріє, розрахувався на час. Чим далі в ліс, тим більше дров. А раптом ти зустрінеш жінку, ще більш ерудовану, більш цікаву і гарну, ніж Ольга. Що тоді?

Ірина О.,
студентка хімфаку.

У НІХ РІЗНИЙ ДУХОВНИЙ СВІТ.

Не треба забувати про те, що ми сперечамося про житих людей зі своїми думками і почуттями. І не можна

підводити їх вчинки під одну мірку. Може й гарною була Оля, як сміливово була, коли змогла, не дивлячись ні на що, зберегти своє ставлення до Юрія, але, мабуть, все ж і була вона бездумного.

Юріє! Подумай, чи зможеш ти прожити з Олею все життя, ні разу не закинувши її в тому, що ти залишив заради неї сім'ю?

Студентка Г. П. звинувачує Юрія, але, на мій погляд, вона неправа. Юрій зробив в житті помилку, але і його треба зрозуміти. Адже якщо його не тягне до сім'ї, значить він не може знайти в ній для себе затишок, ласку, тобто те, що кожен хоче

знайти в сім'ї. Справа, звичайно, не в різних специальностях Валі і Юрі, а в їх характерах, в різному духовному світі.

В трикунікові сім'ї найголовнішою вершиною є дитина. Але як можуть виховати її батьки, які не знають між собою спільноти

закінчусь публікацію листів-відгуків на статтю «Тупик